

OTSUS

28.06.2024 nr 5-5/2024-040

Koondumisele nr 23/2024 Balti Autoosad Aktsiaselts/ aktsiaselts Automeister loa andmine**1. Koondumine**

07.06.2024 esitas Balti Autoosad Aktsiaselts (registrikood 10279055) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid 06.06.2024 ARTHURIUS OÜ (registrikood 16776352) ja Balti Autoosad Aktsiaselts aktsiate müügilepingu (edaspidi leping). Lepingu kohaselt omandab Balti Autoosad Aktsiaselts 100% aktsiaseltsi Automeister (registrikood 10074123) aktsiatest.

Tehingu tulemusel omandab Balti Autoosad Aktsiaselts valitseva mõju aktsiaseltsi Automeister üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 07.06.2024 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teadaande väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle. KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks Balti Autoosad Aktsiaselts ja aktsiaselts Automeister.

Balti Autoosad Aktsiaselts on Eestis registreeritud äriühing, mis kuulub MEKO kontserni (kontserni emaettevõtjaks on MEKO AB, mis on registreeritud Rootsis, registrikood SE0002110064). MEKO AB kaheks suurimaks osanikuks on LKQ Corporation (osalus 26,95%) ning Swedbank Robur Funds (osalus 10,61%), ülejäänud 13 osaniku osalus jääb alla 10%¹. MEKO kontsern koosneb Põhja-Euroopas tegutsevatest autovaruosade kettidest, mis omakorda tegelevad hulgi- ja jaemüügiga ning autoremondiga. Kontserni kaubamärkide all tegutseb ligikaudu 600 kauplust ja 4300 töökoda. Balti Autoosad Aktsiaseltsi põhitegevusalaks on mootorsõidukite osade ja lisaseadmete hulgimüük, täpsemalt erinevate autovaruosade ja tarvikute maaletamine ja hulgimüük.

---

¹ <https://www.meko.com/investors/the-share/shareholders/#owner-concentration-txt-en>.

Balti Autoosad Aktsiaseltsil on alljärgnevad tütaretevõtjad:

- Fixus Mustamäe OÜ, mille põhitegevusalaks on mootorsõidukite osade ja lisaseadmete jaemüük. Fixus Mustamäe OÜ kauplused asuvad Tallinnas ja Tartus. Kauplustes müüakse autodele originaalvaruosi ning ka soodsama hinnaklassi analoogtooteid. Lisaks leiab kauplustest ka teisi autode lisatarvikuid, mh akud ja rehvid;
- Fixus Lasnamäe OÜ, mille põhitegevusalaks on mootorsõidukite osade ja lisaseadmete jaemüük. Fixus Lasnamäe OÜ autokauba- ja teeninduskauplus asub Tallinnas;
- Osühing Laoekspert, mille põhitegevusalaks on laotarvikute müük.

Lisaks kuuluvad MEKO kontserni veel alljärgnevad ettevõtjad:

Koiko Kinnisvara OÜ (Eesti), mille põhitegevusalaks on kinnisvara ehitus ja haldamine Eestis; Baltic Auto Parts SIA (Läti), mille tegevusalaks on autovaruosade ja tarvikute hulgemüük Lätis; Baltic Auto Parts UAB (Leedu), mille tegevusalaks on autovaruosade ja tarvikute hulgemüük Leedus ning SIA Properties BAP (Läti), mille tegevusalaks on kinnisvara ehitus ja haldamine Lätis.

Aktsiaselts Automeister on Eestis registreeritud äriühing, mille aktsiakapital kuulub koondumise eelselt 100% äriühingule ARTHURIUS OÜ. Aktsiaselts Automeister põhitegevusalaks on mootorsõidukite osade ja lisaseadmete hulgemüük, täpsemalt erinevate autovaruosade ja tarvikute maaletoomine ja hulgemüük. Aktsiaseltsile Automeister kuulub ühtlasi kaubamärk Carstop, mille alusel aktsiaselts Automeister ise teenust ei paku, kuid kaubamärgi raames pakutakse muuhulgas auto tehnilise seisukorra kontrolli, auto elektritöid ja diagnostikat ning autohooldus- ja remonttöid.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määrus nr 69 „Koondumise teate esitamise juhendi“ (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise

osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Balti Autoosad Aktsiaselts tegeleb autovaruosade ja autotarvikute hulgimüügiga ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad (Fixus Mustamäe OÜ ja Fixus Lasnamäe OÜ) tegelevad autovaruosade ja autotarvikute jaemüügiga ning aktsiaselts Automeister tegeleb autovaruosade ja autotarvikute hulgimüügiga. Seega tekib koondumise osaliste äritegevuste vahel horisontaalne kattuvus autovaruosade ja autotarvikute hulgimüügis ning vertikaalne seos autovaruosade ja autotarvikute jae- ja hulgimüügi vahel.

Konkurentsiamet analüüsib konkurentsiolekorda Eestis eespool nimetatud kaubaturgudel, mille osas koondumise osaliste äritegevus kattub.

Kõnesoleva koondumise puhul on asjakohane lähtuda nii Konkurentsiameti praktikast kui ka Euroopa Komisjoni praktikast. Euroopa Komisjon on oma praktikas² määratlenud eraldi varuosade jae- ja hulgimüügi, kuna koondumise osaliste tegevuste vahel tekkis nii horisontaalne kattuvus kui ka vertikaalne seos.

Konkurentsiamet on oma varasemas otsuses käsitlenud varuosade ja autotarvikute hulgimüügi ja leidnud, et kuivõrd koondumine ei mõjuta varuosade ja autotarvikute hulgimüügi valdkonda Eestis, ei pea Konkurentsiamet kaubaturgude täpset piiritlemist vajalikuks³. Euroopa Komisjon on oma varasemas otsuses leidnud, et autovaruosade hulgimüügi geograafiline turg on tõenäoliselt üleriigiline või isegi regionaalne, kuid kuna koondumine ei mõjutanud oluliselt konkurentsiolekorda autovaruosade hulgimüügi valdkonnas, ei pidanud Euroopa Komisjon turumääratluse ega selle geograafilise ulatuse täpset piiritlemist koondumise puhul vajalikuks⁴.

Käesoleva koondumise puhul tekib Balti Autoosad Aktsiaselts ja aktsiaselts Automeister vahel horisontaalne kattuvus autovaruosade ja autotarvikute hulgimüügis. Kuna koondumise osalistele ei olnud täpsed andmed autovaruosade ja autotarvikute hulgimüügi kohta kättesaadavad, tuginesid nad hulgimüügi hindamisel eelnimetatud valdkonnas tegutsevate koondumise osaliste ja nende suuremate konkurentide 2022. aasta majandusaasta aruannetes kajastatud andmetele. Autovaruosade (sh rehvide) ja autotarvikute hulgimüügi müügitulu Eestis oli ligikaudu 368,45 miljonit eurot, millest Balti Autoosad Aktsiaselts turuosa ligikaudu [5-10]% ja aktsiaselts Automeister turuosa ligikaudu [0-5]%. Seega kujuneb koondumise osaliste ühiseks turuosaks autovaruosade (sh rehvide) ja autotarvikute hulgimüügil Eestis ligikaudu [10-20]%. Seega ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Autovaruosade ja autotarvikute hulgimüügile järgneb vertikaalselt autovaruosade ja autotarvikute jaemüük, millega tegelevad Balti Autoosad Aktsiaseltsiga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad Fixus Lasnamäe OÜ ja Fixus Mustamäe OÜ. Koondumise osalised tuginesid jaemüügi hindamisel autovaruosade ja autotarvikute jaemüügi valdkonnas tegutsevate suurimate konkurentide ja turuosaliste 2022. aasta majandusaasta aruannetes kajastatud andmetele⁵. Autovaruosade ja autotarvikute jaemüügi müügitulu Eestis oli hinnanguliselt

---

² Euroopa Komisjoni 17.06.2020 otsus M.9839– VGRD / AUTO WICHERT ASSETS.

³ Konkurentsiameti 10.05.2018 otsus nr 5-5/2018-033 Koondumisele nr 15/2018 Auto-Bon Oy / KW Bruun Baltic OÜ loa andmine.

⁴ Euroopa Komisjoni 26.11.2014 otsus M.7401 – Blackstone / Alliance BV / Alliance Automotive Group.

131,60 miljonit eurot, millest Balti Autoosad Aktsiaseltsiga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate Fixus Lasnamäe OÜ ja Fixus Mustamäe OÜ turuosa oli kokku ligikaudu [0-5]%. Aktsiaselts Automeister jaemüügi turul ei tegutse. Seega koondumise osaliste ühine osatähtsus kogu jaemüügist Eestis on alla 25%.

Kuivõrd kõnesoleva koondumise puhul ei teki koondumise osaliste tegevustes juhendi § 8 lõike 3 punktide 1 ja 2 tähenduses horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgid ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, ei ole kaubaturgude ega nende geograafiliste ulatuste täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

4. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Mõlemad koondumise osalised tegutsevad autovaruosade ja autotarvikute hulgimüügi kaubaturul ning nende osakaal kokku moodustas 2022. aastal [10-20]%. Autovaruosade ja autotarvikute hulgimüügi kaubaturul tegutseb lisaks koondumise osalistele mitmeid ettevõtjaid, suuremate konkurentidena on koondumise osalised välja toonud Inter Cars Eesti OÜ, Toyota Baltic AS, Febest Europe.

Autovaruosade ja autotarvikute jaemüügi kaubaturul koondumise tulemusel ei muutu oluliselt ei konkurentsiolukord ega turustruktuur, kuna üks koondumise osalistest antud kaubaturul ei tegutse. Ka koondumise järgselt tegutsevad nimetatud kaubaturul mitmed ettevõtjad, näiteks Aero Motors OÜ, OÜ Inchcape Motors Estonia, Reval Auto Esindused OÜ.

Eelnevat arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et kõnesoleva koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eelnevast ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Balti Autoosad Aktsiaselts ja aktsiaselts Automeister koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

(allkirjastatud digitaalselt)

Külli Haab
regulatsiooniteenistuse juhataja-peadirektori asetäitja